

Crozon

Wandelingen

te kust en te keur

Het schiereiland Crozon, in het uiterste westen van Bretagne, is een waar wandelparadijs. Fraaie kustpaden brengen je langs ruige rotspunten, idyllische baaien, overwoekerde forten, prehistorische megalieten en pittoreske haventjes.

TEKST & FOTO'S MONIQUE VAN GAAL

Op en neer gaat het smalle pad, over de grillige kliffen, langs taaie heidestruiken en varens met breed uitwaaierende bladeren. Telkens weer een verbluffend mooi uitzicht op de spectaculaire kustlijn, op ontzagwekkende rotspunten of betoverend mooie, maar nagevoeg onbereikbare strandjes. Geen hoge bomen; die worden door de straffe westenwind steevast een kopje kleiner gemaakt. De wandeling van vandaag gaat van de Pointe de Saint-Hernot, even ten zuiden van Morgat, naar de Cap de la Chèvre (kaap van de geit). Ver beneden ons zien we het idyllische Île Vierge liggen. Kristalhelder water omringt dit nog altijd 'maagdelijke eiland'. Het rotsige pad maakt deel uit van de GR34, een ongeveer 2000 kilometer lange bewegwijzerde wandelroute langs de hele kust van Bretagne, ooit aangelegd door de douane om smokkelaars te kunnen onderscheppen. Een aanzienlijk deel van dit kustpad bevindt zich hier in Crozon, want eigenlijk is deze ver in zee priemende landtong een en al kust: aan het westelijke uiteinde 'hangen' immers nog eens vier subschiereilanden, als vingers aan één hand.

↪ Ontelbare kiezelpaden lopen kriskras over de Ménez-Hom.

In Morgat, onze basis voor deze week, voeren crêperies de boventoon. Het is gezellig druk in dit aantrekkelijke badplaatsje aan de zuidkant van het schiereiland. Plezierboten vullen het haventje, en met name bij laagtij – Bretagne kent de allergrootste getijdenverschillen van Europa – is er plek genoeg voor iedereen op het uitgestrekte halve-maanvormige strand. Door de beschutte ligging achter de kliffen heeft men hier bovendien relatief weinig last van de doorgaans krachtige westenwind. We lopen naar het subtropisch ogende strandje achter de haven, dat bezaaid ligt met grote rotsblokken, maar moeten ons al snel uit de voeten maken: de vloed komt in rap tempo op. Gauw klimmen we omhoog over het steile

kustpad. Boven aangekomen hebben we vanaf de met pijnbossen bedekte klif een geweldig uitzicht op de haven en de turquoise zee diep beneden ons. Een eindje verderop bewonderen we het overwoekerde fort van Kador en de vuurtoren. Dan volgt de geleidelijke afdaling terug, langs de rustieke villa's van Morgat.

Klein Stonehenge

Nog zo'n pittoresk plaatsje is Camaret-sur-Mer, gelegen aan de noordwestkust van Crozon. In de bonte huisjes op de kade is het goed winkelen en eten. Zeil- en vissersboten dobberen op het kalme water van de door een lange dam beschermde haven. Ooit had Camaret de taak om de toegang

tot Brest, de hoofdstad van Bretagne, te bewaken. De zeventiende-eeuwse, achttien meter hoge, okergele Vauban-toren – de 'gouden toren', gebouwd door de bekende vestingbouwer – staat prominent op het uiterste puntje van de dam. Vandaag de dag waakt de toren echter alleen nog over de belendende kapel van Notre-Dame de Rocamadour en het fotogenieke scheepskerkhof.

Van Camaret is het maar een klein eindje wandelen naar de menhirs van Lagatjar; keurig netjes in rijen opgesteld staan ze daar pal aan de weg. De belangstelling voor deze prehistorische megalithische uitlijning, een soort Stonehenge zeg maar, ontstond eigenlijk pas nadat de stenen tijdens

de restauratie van 1928-1929 rechtop waren gezet. Voor die tijd vond men het maar een ratjetoe aan stenen, en kon zelfs de titel 'historisch monument' (vanaf 1883) lange tijd niet voorkomen dat er alsnog fijn gevoetbald en gekampeerd werd op het terrein. De langste rij stenen – sommige tot zo'n drie meter hoog – meet maar liefst tweehonderd meter. Haaks daarop zien wij nog twee korte rijen en een eindje verderop staat nog een drietal menhirs. Een stuk of tachtig menhirs zijn er over, van de paar honderd die hier vroeger zouden hebben gestaan. Men vermoedt dat Keltische stammen de stenen hier samenbrachten, maar hoe, en met welke bedoeling?

Strijd en verdediging

Van de menhirs is het maar een klein stukje lopen door de duinen naar de ruïne van het landgoed van Saint-Pol-Roux. Een imposante bouwval met een onthutsende geschiedenis. In 1903 kocht de Parijse dichter Paul Roux alias *Saint-Pol-Roux* (1861-1940) een oud vissershuis met geweldig uitzicht op het brede strand van Pen Hat, en verbouwde het tot een statig herenhuis met acht torens. Een huis waar hij lekker creatief bezig kon zijn. Tot die vreselijke nacht in juni 1940. Een dronken Duitse soldaat drong het huis binnen, doodde de huishoudster en verwondde de tachtigjarige dichter en zijn dochter. Na ontslag uit het ziekenhuis keerde Roux

Men vond het maar een ratjetoe aan stenen

↪ De menhirs van Lagatjar staan keurig netjes in rijen opgesteld.

↪ De ruïne van het landgoed van Saint-Pol-Roux kent een onthutsende geschiedenis.

terug in een geplunderd huis. Al zijn schrijfsels waren verscheurd of verbrand. De schok was zó groot dat hij kort daarna overleed van verdriet. De Britse luchtmacht deed er in 1944 nog een schepje bovenop en bombardeerde het door de Duitsers bezette huis plat.

We vervolgen het kustpad zuidwaarts en komen na een klein uurtje aan bij de zeventig meter hoge Pointe de Pen-Hir, met misschien wel het meest gefotografeerde uitzicht van Crozon: de zes kleine eilandjes die in het verlengde van de rotspunt liggen. Het zijn de Tas de Pois, letterlijk vertaald: het stapeltje erwtjes.

Crozon ademt strijd en verdediging. Op elke rotspunt is wel een fort of bunker te vinden. Ook de Pointe des Espagnols (de Spaanse Kaap), het noordelijkste puntje van het subschiereiland Roscanvel, was de ideale uitkijkpost in tijden van oorlog. Vanaf de pal tegenover Brest gelegen, zestig meter hoge klif kon men de boel goed in de gaten houden. Eind zestiende eeuw bouwden zo'n vierhonderd katholieke Spanjaarden hier een fort, met als doel de zich in Brest verschanse hugenoten aan te vallen. De strijd tussen het omvangrijke Franse leger en het handjevol Spanjaarden duurde vreemd genoeg toch nog een maand lang en kostte het leven aan duizenden soldaten. Onvermoeibaar klauteren we op en langs de overwoekerde versterkingen; van een enigszins intact fort is echter allang geen sprake meer.

Paardenoren

De allerhoogste berg van Crozon, de Ménez-Hom, springt direct in het oog. Niet omdat deze dode vulkaan nou zo hoog is – slechts 330 meter – maar vanwege het opmerkelijke uiterlijk. Een kale, bruinige, kogelronde top die net boven het groene landschap uitsteekt. Ook de Ménez-Hom is door zijn strategische ligging in het uiterste oosten van het schiereiland een perfecte plek om te zien wie er komen en gaan. Voor de Kelten was het een heilige berg waarop zij hun rituelen uitvoerden. Talloze legendes en verhalen doen ook nu

Camaret-sur-Mer, gelegen aan de noordwestkust van Crozon.

nog de ronde. Zo zou de legendarische, door een vloek met paardenoren uitgedoste koning Marc'h van Cornouailles ('paard' in het Bretoens) hier begraven zijn. Eenmaal verlost van zijn paardenoren en op zoek naar een vrouw, stuurde hij neef Tristan op pad om voor hem de lieflijke Isolde te veroveren: de rest is geschiedenis. De berg is een klein wandelparadijs op zich; ontelbare kiezelpaden lopen kriskras over zijn met stugge, lage struikjes bedekte top en flanken. Via de elegante zestiende-eeuwse kerk van Argol rijden we naar de ruïnes van de middeleeuwse abdij van Landévennec, in het noordoosten van Crozon. Het was de Heilige Guérolé die dit paradijselijke hoekje in de vijfde eeuw verkoos als centrum van zijn nieuwe heiligdom. Een

mooier plekje dan hier aan de monding van de rivier de Aulne is nauwelijks denkbaar; door het milde klimaat en de weelderige, subtropische plantengroei waan je je aan de Middellandse Zee. Maar hoe dik de muren van de abdij ook waren, er dreigde altijd wel gevaar van zee. Allesverwoestend was de aanval van de Vikingen in het jaar 913; de monniken konden niet anders dan vluchten. Rondlopend door de indrukwekkende ruïne vernemen wij dat het in je eentje moeten eten tot de meest gevreesde straffen behoorde. Gezellig samen stilzwijgend eten op deze wonderschone plek, onderwijl luisterend naar lezingen, ja, dat was voor de monniken het toppunt van genot! ■

WANDELWIJZER

Vervoer

Utrecht-Morgat is ruim 1000 km met de auto. De N164 van Rennes naar de oostkust is een prachtige route, waar alles in de maand mei in (gele) bloei staat.

Slapen

Résidence Odalys Horizon Morgat (3 sterren) is een aangenaam, autovrij vakantiepark dat bestaat uit tientallen duplexwoningen. Het overdekte zwembad kan bij mooi weer worden geopend. Vanuit dit park wandel je zo het centrum van Morgat in.

Meer weten?

- crozon-tourisme.bzh
- pnr-armorique.fr – Crozon maakt deel uit van het Parc Naturel Régional d'Armorique.

Het overwoekerde fort van Kador.

Crêperie Goustadig in Landévennec.

